

ژین

ژمارا دهی

هه یفا سباتی 2007

قهرجنیه، ئەمریکه

په ری - 1

ئەڤ ساله ئەڤ بیرهاتنا جه ژنا شیکرنا دهیک و بابیت من پینجی ساله سهر وانرا بووری.

مهتا من چوون مهدرهسی، و پاشی مالا وان زمانی وان گوهوری و ئنگلیزی ئاخفت. مالا بابی من فهقیر بین. وی و خوشک و براییت خو کیم جک هه بین. مالا وان تمبیلهک کهفن هاروتن. کیم چوون خوارنگه هی دا بخون.

دهیک و بابیت دهیکا من

دهیک و بابیت بابی من

دهیک و بابیت من ل روژنا شیکرنی، 1957

ههر دوو ته مەنی دهیک و بابیت من بیست و ئیک سال بی وهختی مههر کرن. پشتی دوو ساله خودی برایی من دا، و پشتی سالهک و نیف خودی خوشکا من دا، و دیمایهکی پشتی دوو سال و نیف خودی ئەز زی دام. عهولی بابی من ههر دوو شول کر و چوو کوللیی و ژبهه هندی مالا مه خو بر گه لهک جها. پاشی مه مال خو بر ته کسس و ههتا نوکه دهیک و بابیت من مان ل ویری.

وهختی شی ب ئیک و دوو کرن، دهیک و بابیت من ژ بهری خودی و مروقییت خو و هه قالیت خو سیند خوارن و گوت دی مینن ل گه ل ئیک و دوو ههتا مرنی. هه کهر دهوله مەند بن یان فهقیر بن، هه کهر سه ههتا وان باش بت یان خراب بت. ئەو ریژی ل ئیک و دوو دگرن و دگه ل تاغه تی بو خودی دکن - ب بگشتی و ب تنی زی. هه سکرنا وان گه هشتی بی یه. ل گه ل ئیک و دوو ماین وهختی ل ده میت زه حمەت و ده میت که یف و ده میت فهقیر و ده میت باش. سه ههتا وان باش بی و دەم ژ ی هه بین وهختی سه ههتا وان نه باش بین. ئەم سی بچیک خودان کرین و خزمهتا مروقا گه لهک جار کر.

بابی من ههر دەم ریبه رهک یی دینی باش بی. ههر روژ مه پیک فه ئنجیل خواند و بو ئیک و دوو و بو مروقییت دی دوعا کرن.

روژنا ئەفینیی پیروز بت، دهیک و باب! سهر خیری بت بو پینجی سال وه هه ژ ئیک و دوو کرینه و ریکا خودی ژ ی گرتی نه!

ههر دوو دهیک و بابیت من ل مال بیته باوه ریا عیسا یی مه سیح کر مەزن بین. دهیکا من ل مالا خو نه خری یه و بابی من بچیک چاری یه. ئیک و دوو دیتن و ناسکرن وهختی ل کوللیا ئنجیلی دخواندن. وهختی مەزن بین، مالیت وان گه لهک فهرق هه بین!

بابکالکیت دهیکا من هۆله ندی و ئیره له ندی و ئنگلیزی بین و ژ میژه (1650) محاجر بین بو ئەمریکه. دهیکا من ل باژیری ژۆر ل که ل فۆرنیا باشور مەزن بی و بابی من ل زه فهیک بچیک ل ئورگه نا روژا فا مەزن بی. ههر دەم بابی دهیکا من تمبیلانی کری و عهول ئیک بی وهختی ته له قزون کری. هندهک جار مالا وان چوون خوارنگه هی دا بخون.

بابکالکیت بابی من ئالمانی بین. نیزیکی ساله 1875 بابی باپیری وی بار کر بو ئەمریکه. مالا بابی من ل مال زمانی ئالمانی ئاخفت ههتا ئەو و

نازادیا راستی چیه؟

تشته کی خودی رازی نه بت - بلا وه نه که!
 هه قالبه ندییته مالا ژئی باوهر دکن ب هه قالبه ندییته هه مروف ل گه ل
 خودی. سانا هیتره ژنه که قدری میری خو بکت هه کهر میری وی چه ژ وی
 دکت و هه کهر ل ژیا نا وی پیا خودی کری به. و سانا هیتره بچیک گوئی
 خو ددن دهیک و بابیت خو هه کهر دهیک و بابیت وان پیا خودی کرینه و
 پیا ئیته که و دوو کرینه.
 ئه ری چ لی یه ژنه بران؟ ئه ز دزانم تژی ئه مریکی به رداینه و گه له که جار
 ژنه که دی ئیناینه. به لی خودی هوسا بو مه نه قیته. گا فا عیسا ل سه ر
 عه دری بی، وی به حسا به ردا نی هوسا کر:

یا هاتی یه گوتن: «هه که سی ژنا خو به ردت، پیته یی یه
 باوهر ناما به ردا نی بدتی.» به لی ئه ز دبیزمه وه هه که سی ژنا
 خو نه ژ بهر ده همه نیسی به ردت، دبته ئه گه را هن دی، کو ئه و
 ژن بپته زنا کهر و هه که سی ژنا به ردا ی بو خو بینت زنا یی
 دکت. (مزگینیا مه تتی 32-31:5)

هی قیدارم ژنه بران گشتی نائیته کوردستان، و هی قیدارم زه لام دی ریژی
 ل ژنیته خو گرن و ژن دی ریژی ل می ریته خو گرن. زه لام، چه ژ ژنیته
 خو بکن! ژن، قه دری می ریته خو بگرن! و هوسا هین دی نازادیا راستی
 بینن ل شیکرنی.

چاوا ئه م ل شیکرنی نازادی نه؟ هه کهر ئه م ب دیف زانینیته خودی
 بکه قین، ئه و هه قالبه ندیه و حه می هه قالبه ندییته دی درستن و نازادی ژئی
 دئیته. ئه ری زانینیته خودی چنه؟
 هه لبه ت خودی مه لیکه و سه روکی حه میایه. و چونکو خودی گه له که چه ژ
 مه دکت، سه روکایه تیا وی بو مه نه زه حمه ته. باشه ئه م دشین خزمه تا
 خودی بکن.
 خودی سه روکایه تیی دی مه ل فی ئه دری و ژئی کاریت باری دی مروفا.
 زه لام سه روکیته مالانه. باری وان بو خودی ئه قه نه - چه ژ ژنیته خو
 دکن، چا قدی ریا بچیکیت خو دکن بو ره نگه کی دیندار و ب زانینیته دیندار،
 و بریاریته زانا بدن. بلا زه لام چه ژ ژنیته خو بکن وه کو چه ژ خو دکن!
 باری ژنا ئه قه یه - قه دری می ریته خو دگرن وه کو زه لاما و وه کو سه روکا.
 بلا قه دری وان بگرن!

و باری بچیکا ئه قه یه - بلا هه ر دم گوئی خو بدن دهیک و بابیت خو!
 وه کو حه می ئاوا یا سه روکایه تی، خودی هه سه روکه و دلسوزه دمینت
 بو باریته وان و خواستنیته وان ژ مروفیته دی. خودی باریته مروفیته دی
 (یه عنی ژن و بچیک) رادکت بیته قه در و گوهداریی سه روکیته وان. هه لبه ت
 هه کهر سه روکی ته دخوازت تو تشته کی خراب یان گوننه هبار بکی - و

«ئه ری ما وه نه خواندی یه، کو چیکری ژ ده سته پیکی نیرو می
 چیکرن؟ و گوت: ژ بهر فی چه ندی زه لام دهیک و بابا دی
 هیلت و دی هه ر دوو بنه ئیک له ش و پشته هنگی نه دوو له شن،
 به لی ئیک له شه. فیجا ئه و تشته خودی گریدای مروف ژیکفه
 ناکت.»
 - عیسا (مزگینیا مه تتی 6-4:19)

راعوت و بوّعهز

«هین نه بیژن من نوعمی. به لی بیژن من «موره» چونکو خودایی ب شیان ژیا نا من یی ته حل کری. نه ز تزی دهر که تم - و خودانی نه ز ده ست قاله فه گه ریا نه دم. قیجا هین دی بوجی بیژنه من نوعمی و خودانی نه ز ره زیل کرم، و یی ب شیان نه ز ب به لا ئیخستم؟» و هوسا نوعمی و بیکا وی راعوتا مونایی ژ وه لاتی موناب فه گه ریان. و گه هشتنا وان بو بیته له حم ل ده ست پیکا ده می دورینا جه می بی.

راعوت گولیتت گه نمی لیکدت

و نوعمی مروفه کی ده وله مند و پشت گه رم هه بی. ژ هوزا نه لیمالکی میری وی بی، نا فی وی «بوّعهز» بی. و راعوتا مونایی گوته نوعمی: «بهیلنه نه ز بجم چه می و گولیتت ژ ده ستی هر که سه کی ژ من رازی بت بکه فت لیکدم.» ئینا به رسقا وی دا: «هه ره کچا من.» و چوو چه مه کی و ده ست ب لیکدانا گولیا ل دیف پالا کر.

بوّعهز فه رمانا پالیتت خو دکت و چاکیی

ل راعوتی بکن

و نه و پارچی چه می یی راعوتی گولی ژئی لیکدان دهر که ت چه می بوّعهزی ژ هوزا نه لیمالکی و بوّعهز ژ بیته له حم هات. و گوته پالا: «خودان ل گه ل وه بت.» ئینا به رسقا دا: «خودان ته پیروز بکت.» و بوّعهزی پسیار ژ خولامی خو کر نه وی به پرسسی پالا: «نه ف کچکا هه نی کی یه؟» نه وی به رسقا دا: «نه و کچکا مونایی یه ژ وه لاتی موناب ل گه ل نوعمی یا زفری. و داخواز کر و گوت: «بهیلن نه ز گولیتت ژ پشتیا دکه فن لیکدم ل دیف پالا، و نه و هه ر ژ سپیدی و هه تا فی گافی لیکدت. و به س چچه کی بیهنا خو یا ل بهر سه به ری فه دای.»

نه ز کیر هندئی نایم بیم ژنا زه لامه کی دی - و هه تا هه که ر من بقیت نه ز نه ف شه فه شی بکم و کورپا ژئی بیم، هین دی چافه ری کن هه تا مه زن دبن؟ و ما هین دی ژ بهر وان مینن نه شیکری؟ نه کچیت من، نه ز گه له ک ژ بهر وه پوسیدمه، چونکو خودانی نه ز سزادام و زیان گه هشته وه ژئی.» و پاشی جاره کا دی ژئی ب ده نگه کی بلند گرین - و عورقی خه سیا خو ماچی کر و چوو - به لی راعوت ما ل گه ل و ژیفه نه بی.

راعوت بریاری ددت ل گه ل خه سیا خو بمینت

ئینا نوعمی گوئی: «وا هه نی ژنتی یا ته فه گه ریا و گه هشته ملله تی خو و خوداییت خو. و تو ژئی وه کو وی بکه.»

ئینا راعوتی به رسقا وی دا: «تو من ته نگا ف نه که کو نه ز ته بهیلن چونکو تو کیفه بچی، نه ز دی ل گه ل ته چم. و تو ل کیفه بمینی، نه ز دی ل ویری مینم - ملله تی ته، ملله تی منه - و خودایی ته یی منه. تو ل کیفه بمری - نه ز دی ل ویری مرم و ئیمه فه شارتن - و بلا خودان ب دژوارترین سزای من سزا بدت هه که ر نه ز ته بهیلن - و ژ مرئی پی فه چه تشت مه ژیکفه ناکت.» و ده می دیتی نه و سور له سه ر هندئی و دی ل گه ل چت. و ئیدی ژ هندئی راوه ستا کو وی قه بیل بکت کو فه گه رت. و ب ری که تن و هه تا گه هشتینه بیته له حم و چاوا گه هشتین و که س و کاریت وی گه له که به حسا وی کرن و پسیار ژ ئیک و دوو دکرن: «نه ری نه فه نوعمی یه؟» ئینا گوته وان:

کولب و بارکرن بو نه ردی موناب

و ل روژیتت کاربه ده ستی یا قازیا برسکه کا «کولب» مه زن که ته دنا ف وه لاتی دا - و زه لامه ک ژ «بیته له حم» یه هودای ل نه ردی موناب ل گه ل ژنا خو و هه ردوو کورپیت خو بارکرن. و نا فی وی زه لامی «نه لیمالک» بی و یی ژنا وی «نوعمی» بی و هه ردوو کورپیت وی، ئیک «مه حلون» بی و یی دی «کیلون» بی. و نه و نه فراتی بین ژ خه لکی بیته له حم یه هودا بین. و بو وه لاتی موناب بارکرن و ل ویری ناکنجی بین. و نه لیمالکی میری نوعمی مر - و ژنا خو و هه ردوو کورپیت خو هیلان. نه ویته دوو کچیت مونایی مه هر کرین. نا فی ئیک ژ وان «عورفه» بی و یا دی «راعوت» بی. و نیژیکی دهه سال ل ویری مان. و پاشی مه حلون و کیلیون مرن. و هوسا ژنک ما بی میر و کورپ و ما ب تنی.

نوعمی و هه ردوو بیکیته وی

و نوعمی هیشتنا ل موناب بی. و گوه لی بی کو خودانی ملله تی خو یی پیروز کری و نه ردی وان یی ب به ره م ئیخستی. ئینا نه و هه ردوو بیکیته خو رابین و چوونه وه لاتی وی. و هه ردوو بیکیته وی ل گه ل وی چوون ده می فه گه ریای بو یه هودا. و نوعمی گوته هه ردوو بیکیته خو: «هه ر ئیک ژ وه هه رن مالا ده یکا خو و بلا هه روه کو وه چاکی ل من و میریته خو بیته مری کرین - خودان وه پیروز بکت، و بلا خودان وه ب دوو میریته دی بیته باش خه لات کت.» و هه ردوو ماچیکرن. و که تنه گریی - و ب ده نگه کی بلند گرین. به لی وان گوئی: «نه، نه م دی ل گه ل ته ئین ملله تی ته.» ئینا نوعمی به رسقا دا: «کچیت من - هین فه گه رن - دی بوجی ل گه ل من ئین؟ ما نه ز دی شیم کورپا بیم و دا مه زن بین و بینه میریته وه؟ کچیت من هین فه گه رن و هه رن. نه ز یا پیر بیم. و

ناخفتنا بۆعه زى ل گهل راعوتی

و بۆعه زى گوته راعوتی: «گوهمی خو بده من کچا من - تول فیرى بمینه گولیا لیکده و نه چه چ چه میت دی - ول گهل مه لوکداریت من پیئت ژنک به و ژوان فه نه به. و چاشی ته ل وی چه می بت نه وی پاله ددورین ول دیف وان هه ره و من یی گوته خولاما که س چ خرابیی ل ته نه کن. و هه کهر تو تیهنی بی، هه ره ژوان نامانا فه خو پیئت نه وان تژی کرین.» و سه ری خو چه مانده نه ردی و گوته: «چاوا نه ز که تم جهی رازیبنا ته و نه ز بیانی؟» و بۆعه زى به رسفا وی دا:

«گه هشته من نه و چاکیا ته ل خه سیا خو کری پشتی مرنا میری ته - و گه هشته هندى ته دی بابییت خو و نه ردی ده یکبنا خو حه می هیلان. و تو هاتی ده ف ملله ته کی بیانی و تو وان ناسناکری. بلا خودان، خودایی ئیسرائیلییا ته پیروز بکت، نه وی تو هاتی خو ل بن چه نگیت وی پاریزی، و ب گوره ی چاکیا ته ل ته بکت. و بلا کریا ته ژ ده ف وی بت و بی کیماتی بت.» و گوته: «خوزیکا نه ز هه ل جهی رازیبنا خودانی خو بام. و ته دللی من خوش کر، و ته دللی جاری یا خو شاد کر. و د سه ر هندى را نه ز جاری به که ته ب تنی نائیم.» و ده می بی به ده می خوارنی، بۆعه زى گوته: «وه ره پییش و هنده ک نانی بخو، و پاریی خو بکه د ناه مه یی دا.» و ب ته نشت پالافه رینشت و هنده ک زاد دایی و خوار و تیژی و ژى زیده کر. و پاشی رابی دا گولیا لیکت. و بۆعه زى فه رمانا خولامیت خو کر و گوته: «بهیلن

بلا گولیا د ناه به را به رملیت جه می ژى لیکت و چ لی نه کن. به لی هنده ک گولیا ژ ناه به رملای ژى ده ریخن و بلا بو خو لیکت و هین وی ته نگاف نه کن.»

بۆعه ز مروفی نوعمی به

و راعوتی هه تا ئیقاری گولی لیکدان - و پاشی نه و گولیی لیکدان قوتان و نه و گولیه ده رکه تن «ئیفه یه ک» ژ جه می (نیزیکى بیست و چار لیتر ژ جه می) و هه لگرت و چوو باژیری. و چاشی خه سیا وی ب جه می وی کت و پاشی نه و خوارنا ژ وی زیده کری ئینا ده ری و دا خه سیا خو. و نه وی پسپار ژى کر: «نه فرو ته ژ کیفه لیکدا؟ و ته ل کیشک چه می شول کر؟ بلا خودان وی پیروز کت نه وی دلوقانی ب ته بری.» و راعوتی به حسا وی مروفی کریی ل چه می وی شول کری و گوته: «نافی وی زه لامی من ل چه می وی شول کری نه فرو بۆعه زه.» و نوعمی گوته بیکا خو: «بلا خودان پیروز بت چونکو نه و چاکیا خو ژ ساخ و مریا ناهه گرت.» و پاشی هه ر گوته: «نه و زه لاهه مروفی مه یه. و نه و ئیک ژ سه میانیت مه یه.» راعوتا مونایی گوته: «داخواز ژ من کر نه ز ل گهل خولامیت وی بم هه تا کر دورینا خو ب دیماهی دئینت.» ئینا نوعمی گوته راعوتی بیکا خو: «بو ته باشه تول گهل خودامیت وی بی. هه کهر ته ل چه مه ک دی شول کر، نه وه کو زیانه ک ب گه هته ته.» و راعوتی ل گهل کچیت بۆعه زى شول کر. نه وییت ئیشی لیکدان هه تا دورینا گهنمی و جه ها ژى خلاس بی به. و ل گهل خه سیا خو ما.

نوعمی بهر گهرانی دکت، راعوتی بدت شی

و رۆژه کی نوعمی گوته بیکا خو راعوتی: «ته دقیت نه ز بو ته ل میره کی بگه پم و چاشی خو بدت ته و بکه فی د خوشیادا؟ مانه بۆعه ز نه وی ته ل گهل کچیت وی شول کری مروفی مه یه؟ نه و

دی نه ف شه فه بیده را جه می دته بای. فئیا خو بشو و جوانترین جلکیت خو بکه بهر خو و بیهنا خوش ل خو بکه - و تو هه ره بیده ری. و تو ده هیله ته ل وی بیبت هه تا ژ خوارن و فه خوارنا خو خلاس بت. و ده می دقت - تو جهی نفتنا وی بزانه - و پاشی هه ره ده ف لحتفا وی ژ سه ر پیئت وی راکه - و ل وی بیبت خو دریز بکه. نه و دی نیشا ته دت کا دی چ کی.» ئینا به رسفا دا: «هه چیا ته گوته نه ز دی کم.»

راعوت سه ره دانا بۆعه زى دکت

و راعوت چوو بیده ری و هه چیا خه سیا وی گوته یی ب جه ئینات. و پشتی بۆعه زى خوارى و فه خوارى و تیژی به و چوو داکول کوشی دیماهی ژ کوما جه می بنقت، راعوت ژ دزی فه چوو و لحتیف ژ سه ر پیئت وی راکر و ل وی بیبت نفت. و ل نیفا شه فی زه لامی خو وه رگیا و تیگ چوو و پاش ژ خه و رابی و ل خو زفری - و ددینتا دیتی ژنکه ک یا ل ده ف پیئت وی نفتی به. پسپار کر: «تو کی وی؟» ئینا به رسفا دا: «نه ز راعوت خوداما ته مه. فئیا تو لیفا کراسی خو ب خوداما خودا بکه چونکو تو مروفی مه یی و سه میانى.» ئینا گوته: «بلا خودان ته پیروز بکت کچا من، چونکو نه و چاکیا ته نوکه دیار کری ژ یا به ری نوکه پتره. تو نه چوو ده ف خورتا، چ ده وله مند بن و چ هه ژار بن. و فی گافی تو نه ترسه کچا من. نه ز دی هه چیا تو دخوازی بو ته کم. خه لکی باژیری من هه می دزانن تو ژنه کا بهرکه تی. راسته نه ز مروفی ته مه و سه میانم، به لی سه میانه ک دی یی هه ی ژ من نیزیکتره. تو نه ف شه فه بنفه. و ل سپیدی هه کهر نه وی ژ من نیزیکتر و هه قتر ب خزمه تا سه میانى رابی و تو مه هر کری، نه و گه له ک باشه. و هه کهر قه بیل نه کر ب خزمه تا سه میانى رابت، نه ز ب خودانی ساخ سیند د خوم دی ته مه هر کم. و تو فی گافی هه تا سپیدی بنفه.»

بۆعه ز جه می ددت راعوتی

و ل ده ف پیټ وی هه تا سپیدی نقت. و هیشتنا تاری گهورک رابی وه سا تاری بی که سی هه قالی خو ناسنه کری، گوتی: «نه بیژه که سی تو یا هاتی بیده ری.» و هه وه سا گوتی: «نه و قوتکی ل سه ر ته بینه و بگره.» و نه وی وه کر. و شه ش نامانیت جه می بو کر نه سه ر (نیزیکی سه و شه ش لیتر). و دانان سه ر ملی وی و پاشی چوو باژی ری. و راعوت چوو ده ف خه سیا خو و پسپار ژی کر: «چ چینی کچا من؟» و هه چیا زه لای لی کری گوته خه سیا خو. و گوت: «و شه ش نامانیت جه می دانه من و گوت: «ده دست قاله نه چه ده ف خه سیا خو.» ئینا نوعی گوتی: «خو بگره کچا من، هه تا نه م دیماهی بزانی چونکو زه لام ناراهه ست هه تا حه می ب دیماهی نه ئینت.»

و بۆعه ز چوو گوره پانا ده رگه می باژی ری و ل وی ری رینشت. و چ پی ژه نه چوو. و نه و خزمی سه میان د وی ری را بووری نه وی بۆعه زی به حس کری و گوتی: «وهره قیری نه ی هه قال و رینه.» و هاته ده ف و رینشت. و بۆعه زی گازی کر ده ه زه لاما ژ ره سپیت باژی ری - و گوته وان: «ل گه ل مه ل قیری رین.» و رینشتن. و پاشی ل سه میانی خزم زقری و گوت: «نوعی، نه و ژ وه لاتی موئاب قه گه پای، دقیت پارچی نه ری مروقی مه نه لیمالکی بفروشت، و من گوت نه دئ بیژمه ته: چه می ل ده ف فان زه لامیت رینشتی بکره و د حوزیرا ره سپیت ملله تی من - قیجا هه که ر ته بقیت خو ژی بکره و هه که ر ته نه قیت بیژه من. چونکو د دیف ته دا من هه ق یی هه ی بکره.» ئینا زه لای به رسقا وی دا: «نه ز دئ کره.» ئینا بۆعه زی گوت: «روژا تو نه ری ژ نوعی بکره، ل سه ر ته نه وه تو راعوتا موئاب مه هر بکی داکو تو ناخی مری ل سه ر میراتی وی

ساخ بکی.» ئینا سه میانی ژ هه میا نیژیکتر گوت: «نه ز نه شیم چه می بکره. هه که ر من کری دئ میراتی خو پیچ کم. قیجا تو پیش من قه چه می بکره چونکو نه ز نه شیم خو ژی بکره.»

بۆعه ز نه ری دکرپ و راعوتی مه هر دکت

و به ری ره وشتی ئیسرا ئیلیا نه وی. ده رباره ی گهورینی و پیشقه کرینی بو چه سپاندنا هه می کو زه لام شمکا خو بیخت و بدت بکره، داکو کرین و فروتن و گهورین بیت کاره کی ده ستوری. و نه و سه میانی نیژیک گوته بۆعه زی: «بو خو بکره» و شمکا خو ئیخت. و بۆعه زی گوته ره سپیا و نه و مروقیت ل دورا: «هین شاهدن من هه می تشتی نه لیمالکی و هه ردوو کوریت کیلونی و مه حلونی هه یین ژ ده ستی نوعی کرین. و هه ر وه سا راعوتا موئابی ژنکا مه حلونی من کری داکو ببتنه ژنا من، داکو ناخی مری ساخ بکم ل سه ر میراتی وی. و ناخی وی دناق برایتی وی دا به رزه نابت و ژ په رتوکا باژی ری ناچت. و هین نه فرو شاهدن ل سه ر فی چه ندی.» و نه و مروقیت ل ده ف ده رگه می باژی ری و ره سپیا ژی گوتن: «نه م شاهدین - بلا ژنکا دئیته د مالا ته دا وه کو «راحیلی» و «لیئی» بت، نه ویت مالا یه عقوبی ئافا کرین. و بلا دوینده ها ته دناق نه فراته دا زیده بت - و ناخی ته دناق بیت له حم دا به لاق بت. و بلا دوینده ها ته، یا کو خودان ژ فی ژنکی ددته ته، ته مه ت دوینده ها فاره س بت یا کو تاماری بو یه هودای بی.» و بۆعه زی راعوت مه هر کر و چوو نقینا وی و کورک ژی بی. و ژنکا گوته نوعی: «بلا خودان پیروز بت نه وی تو ژ سه میانی بی به هر نه کری نه فروکه. و بلا ناخی وی ل ئیسرا ئیل به لاق بت چونکو بیکا ته نه و هه ژ ته کری، بو ته ژ حه فت کوربا باشتره و نه و بجیکه ئینا داکو ببت نه گه را ساخ کرنا ده رونا ته و ته ل پیری خودان

بکت.» و نوعی کورک کره د کوشا خودا و خودان کر. و جیرانیت وی گوتن: «نوعی کورک بی» و ناخی وی کرن «عوبید». و نه و بابی «یه سی» یه بابی داودی پاشایه (پیغه مبه ره).

ده یکیبنا عوبیدی، باپیری داودی

و نه قه نه دوینده ها فاره سی:

فاره س حه سرون رادا

و حه سرون رام رادا.

و رامی عه مینا رادا

و عه مینای نه حشون رادا.

و نه حشونی سه لمون رادا

و سه لمونی بۆعه ز رادا

و بۆعه زی عوبید رادا

و عوبیدی یه سی رادا.

و یه سی داوود رادا.

- په رتوکا راعوتی

نیمیلیت وه

☞ جژنا ده یکبنا عیسایی پیروز بت! سه ری سالی پیروز بت!

سلافا، ماموستا شرین. ئەف روژنامه ب دلی منه. ئەو گهلهك باشه بو ژيانا چیتر. روژا ئیک ب هه یفا ئیک ئەز دی ل مۆسکۆو (روسیه) بم. ئەز دی ل زانکۆی ل ویری خوینم. ب خاترا ته، ماموستا.

ل

☞ سلافا و ریژ.

جهژنا سه ری سالی ل ته و هه میا و هه فالین فی روژناما ده پیروز بت. سلافا بو وان هه می هه فالان. ئەوان نامه بو فی روژنامه فەر دکن و ئەوان دخوین سوپاس بو نامیت وان. ب راستی گهلهك دلخوشیا مهنه. ببوره ئەز گهلهك مژیم ژبه ر هندی ئەز نه شیم پیژداریا ب ره پورتا پیژدار بم. هه یفا دکم هین ل من ببوره. سوپاس جارهك دی. سه ری سالا هه وه خیر و خوش دبن.

د.ک

☞ چاوانی شرین.

سلافا! سه ری سالی پیروز بت! هه یفا خودی سه هتا ته باشه. ئەم گهلهك ژ ته خه ریب بین و یفا ته دکن.

من ژ کوللیی خلاس کر و نوکه ئەزی شول دکم و دخوینم بو ماسته رس. من دقیت ئەز بچم زانکوه ک ئە مریکه یان ل ئیماراتا. که یفا من هات وه ختی من ئیمیل ته دیت.

ن.ی.ه

☞ هه لۆ. سه ر سالی ته ژی پیروز دکم. داخازه ژ خودی دکم هه می روژیت ته جهژنی سه ر سالی بن. راستی گهلهك که یفا من هات بو من، ئەف روژنامه هاتی. ئەز دی به لاف که م بو هه می ده زگه ها و قوتا بخانا فریکم. سوپاس جارهك دی. ب خاترا ته!

ر.ب

☞ چاوانی باشی؟ ئەز ژ ته خه ریب بم.

ئەز خویندکاره ک ل پرۆگراما ته بیم. ئەز گهلهك ژ ته خه ریب بم. عه ولی جهژنا ده یکبنا عیسایی پیروز بت! و سه ری سالی پیروز بت! بچه ک درهنگه - ببوره! ئەز فه رهنگا ته یا ئنگلیزی - کوردی ئەفیندار دبم. ئەز دزانم پیئقییه زهحف شول و سه بر هه بت دا فه رهنگه که ئەجیبمای هوسا بنقیسی. و هه یفا ئەجیبماییه ژنکهک ئە مریکی ئەف نفیسی. سلافا ل مالا خو بکه.

ا.ا.ب

☞ چاوانی شرین.

ژيانا ته و قیانا ته ئەجیبماییه و مهزتره و ژ ته دقیت. که یفا من هات چونکو تو هه فاله کا منی. راسته قیانیته ته قه دری خودی دکن و هه یفا خودی مه قیانیته ته دی ئین. من «ژین» کاپی کر دا تازه بخوینم. سه ری سالی پیروز بت! سلامه تییه بو بابی ته ژبه ر عه مه لیا تا وی. ئەز دوعا دکم خودی یی هیز دی سه هتا وی چی بت.

ت.خ

☞ ماموستا شرین.

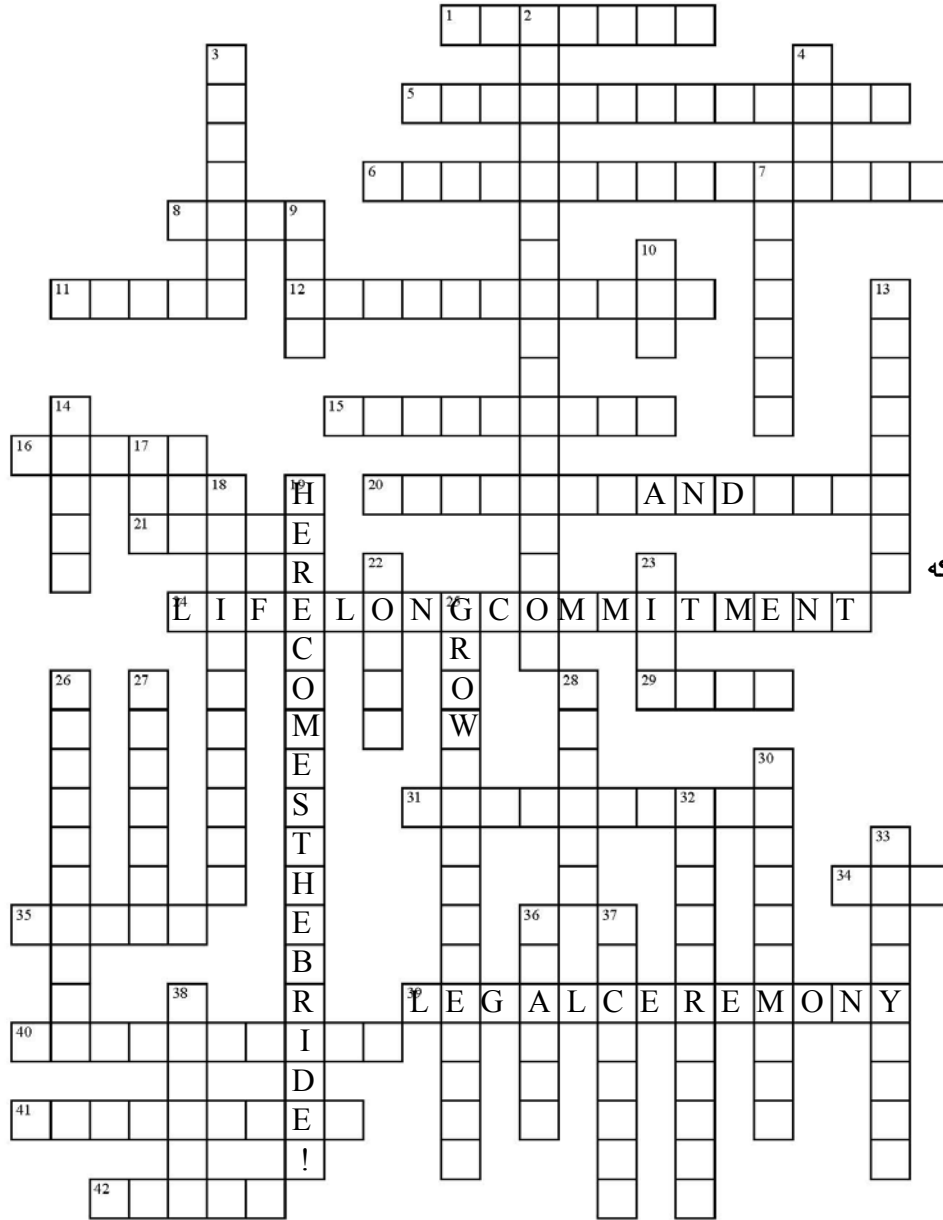
سوپاس بو فریکرنا «ژین» بو من. کاره کی جوانه. ده ست خوش!

خ

→ به رام به ري

په يقيت كوردي به رام به را ننگليزي - داوهت

Weddings

- 1 تاخمهك گه رده نيا زي ري
- 5 بيك و زاڤا
- 6 كاغه زا مه هري
- 8 توپ
- 11 كراس و فستان
- 12 خه زيير
- 15 موزيڪڤان
- 16 دادوهر
- 20 ژن و ميير
- 21 ره قسين، بره قسه
- 24 گرتنا ژياني
- 29 ديارى
- 31 سه رسپي
- 34 سوز
- 35 پاره
- 39 مه هر كرن، مه هر بكه
- 40 ژن ئيان، ژني بينه / شى كرن، شى بكه
- 41 مروڤ / خزم
- 42 نيشانى

↓ خوارى

- 2 كارتى ده عوا داوهت
- 3 گول
- 4 مال
- 7 بوخچك
- 9 ژيان
- 10 خوارن، بخو
- 13 قايشا ليرا
- 14 ميپهان
- 17 خودى
- 18 جژنا شيكرن
- 19 بيكى دگوهيژن!
- 22 خانى
- 23 گوستيرك
- 25 پيك فه پير بين، پيك فه پير ببه
- 26 مه حكه مه
- 27 خاستن، بخازه
- 28 دپير
- 30 خوازگينيا

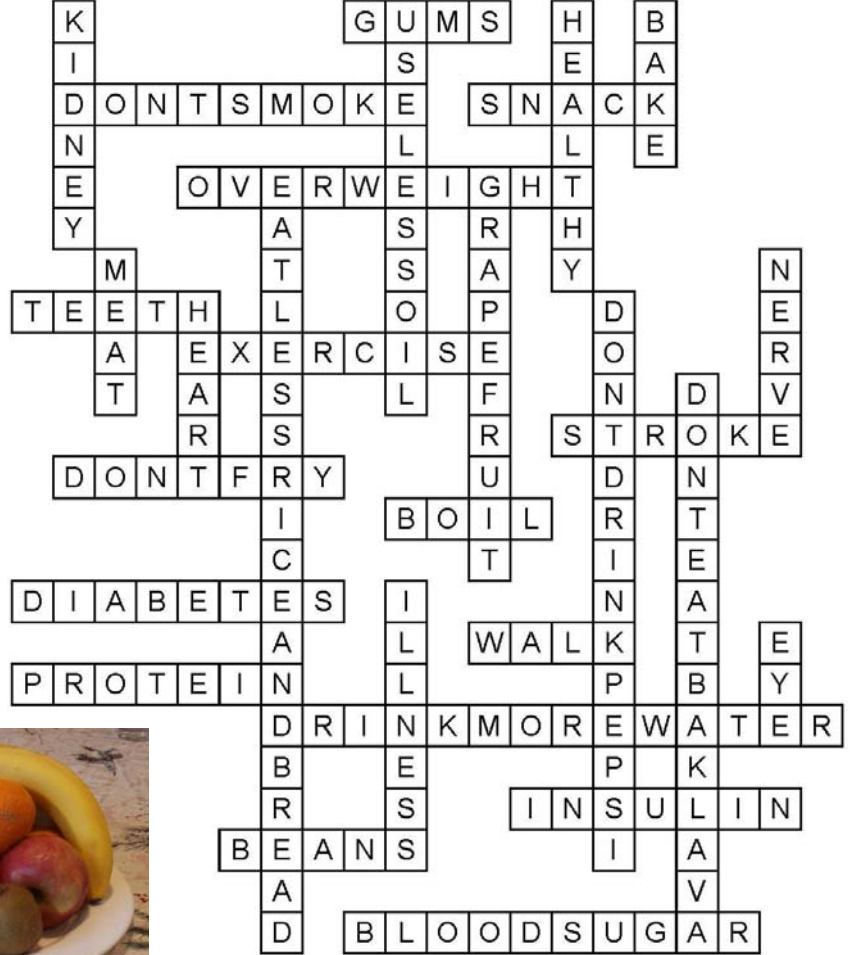

- 32 خه سى
- 33 ئيجازه
- 36 ده زگر
- 37 خه ملاندن، بخه ملينه
- 38 قه ش

سہحت خوش!

ژمہما بوری -

Good Health

فیرین و فیرکرن یا زمانی

هه کهر ته دقت هندهک تیبینیا دا زمانا ئنگلیزی (یان کوردی یان فره نسی یان ئالمانی) فیر بی - یان فیر بکی - بلا هه ر هه یف قی نفیساندنی بخوینه. هه ر هه یف نه ز دی ئیک یان دوو پیشنیارا نفیس و پاشی تو دشپی ب کار ببینی ل فیرببنا خو یان ل دهرسیت خو هه کهر تو ماموستای.

په یفا ژ بهر بکه. وهختی تو زمانه کی بیانی دخینی، پیئقی په تو گه له که په یفا فیر بی. چیتره هه کهر تو فیر دبی ل تیگه هشتنه کی ل سه وی ئاخفتنی و تیگه هاندنی.

چاوا	چ	کی
کپین، بکره	فیقی	نه ز / من
فروتن، بفروشه	سیف	تو / ته
خوارن، بخو	پرتقال	ئه و / وی
شیشتن، بشو	زه بهش	ئه و / وی
سپی کرن، سپی که	موز	ئه م / مه
ئینان، ببینه	تری	هین / وه
دان، بده		ئه و / وان
ب دلی (من) نینه		

(1) په یقیت وهک ئیک و دوو هلبژیره (بو نومونه، «فیقی» «سیف» «پرتقال» «زه بهش» «موز، تری»).

(2) په یقیت نی ل سه ر کاغه زیت بچیک یان ل لیسته بنفیسه. ئه وان په یقه ژ بهر بکه.

(3) پنیقیت کریاری (فرمان / فعل) زیده بکه کو ژیک تین (بو نومونه، «کپین، بکره» «فروتن، بروشه» «خوارن، بخو» «شیشتن، بشو» «سپی کرن، سپی که» «ئینان، ببینه» «دان، بده» «ب دلی (من) ه، ب دلی (من) نینه». ئه وان ژی ژ بهر بکه.

(4) حه می په یفا ب کار ببینه دا رستا ب مانه بیژی (بو نومونه، «من هندهک سیف کپین» «وی تری شیشتن» «وان پرتقال سپی کرن» «ئه ز دی بو ته هندهک موزا ئینم» «زه بهش ب دلی مه یه».

بخوینه. چیرۆکا، ناما، ئیمیل، مه جلا، رۆژناما، وه بسه یتا، ئنجیلی و فلان بخوینه دا په یقیت خو قایم بکی و زیده بکی. مه عنیت په یفا ژ تیگه هاندنا وان فیر به ژبه ری تو فه ره نکه کی سه ح کی. هندهک وه بسه یقیت ئنگلیزی ئه فه نه -

Focus on the Family magazine - <http://www.focusonthefamily.com/>
Reader's Digest magazine - <http://www.rd.com/>
Time Magazine - <http://www.time.com/time/>
Fox news - <http://www.foxnews.com/>

ته کسته کی بخوینه و گوئی خو بده، بو نومونه ئنجیلی - net.bible.org/bible.php?book=Mat&chapter=1

بنفیسه. په یقیت نی بنفیسه وهختی تو گوئی هه قالیت خو دکی ده می تو ل گه ل وان دئاخقی یان ده می هه قالیت ته ل گه ل ئیک و دوو دئاخفن. رۆژنامه کی بچیک ل گه ل ئیک ئه مریکی بنفیسه دا ئه و نفیساندنی ته درست بکت.

فهرهنگی ب کار ببینه. فهرهنگا به هدینی - ئنگلیزی ئانله یین ب کار ببینه - www.dcklci.com/dictionary
یان فهرهنگا ئنگلیزی - ئنگلیزی ب کار ببینه - <http://nhd.heinle.com/home.aspx>
ئیان فهرهنگه کی (کتیبه کی) ب کار ببینه.

© 2007 by Şirîn

ته‌خینی بکه‌ا

© 2007 by Şîrîn - jeenuazadi@cs.com
not to be sold except by Şîrîn, for free distribution only

	جان <i>beautiful</i>
	بازێر <i>city</i>
	نه لیكدای <i>disorganized</i>
	چوون، بچه (هه‌په) <i>go (v)</i>
	ب تنی <i>alone</i>

ته‌خینی بکه‌ا

© 2007 by Şîrîn - jeenuazadi@cs.com
not to be sold except by Şîrîn, for free distribution only

	هیر <i>petite (short person)</i>
	وه‌لات <i>country</i>
	ته‌حل <i>bitter</i>
	داخاز کرن، داخاز بکه <i>invite (v)</i>
	با وه‌پ (باروف) <i>thunderstorm</i>

ته‌خینی بکه‌ا

© 2007 by Şîrîn - jeenuazadi@cs.com
not to be sold except by Şîrîn, for free distribution only

	زیره‌ك <i>smart</i>
	شقه <i>apartment</i>
	خه‌ته‌ر <i>dangerous</i>
	راکرن، راکه <i>pick up (v)</i>
	ترش <i>sour</i>

ته‌خینی بکه‌ا

© 2007 by Şîrîn - jeenuazadi@cs.com
not to be sold except by Şîrîn, for free distribution only

	ئیه‌راهیم تاتلیس <i>Ibrahim Tatlis (Turkish Kurdish singer)</i>
	جزیری <i>Cizre (city in Turkey)</i>
	ره‌ز و په‌ز <i>farm and sheep</i>
	چاله‌پکا چوون، ... بچه (هه‌په) <i>crawl (v)</i>
	سپی <i>white</i>

ته‌خینی بکه‌ا

© 2007 by Şîrîn - jeenuazadi@cs.com
not to be sold except by Şîrîn, for free distribution only

	ته‌ماع <i>greedy</i>
	ل هنداق <i>above</i>
	داهۆل و زپنا <i>drum and Kurdish flute (at weddings)</i>
	فه‌شارتن، فه‌شیره <i>bury (v)</i>
	زفر <i>rough</i>

ته‌خینی بکه‌ا

© 2007 by Şîrîn - jeenuazadi@cs.com
not to be sold except by Şîrîn, for free distribution only

	ل به‌ر خو ب تنی <i>selfish</i>
	زوزان <i>picnic place (like a meadow)</i>
	وه‌رمی <i>swollen</i>
	برین، بپه <i>cut (v)</i>
	رساسی <i>gray</i>

ته‌خینی بکه‌ا

© 2007 by Şîrîn - jeenuazadi@cs.com
not to be sold except by Şîrîn, for free distribution only

	گوه‌مه‌زن <i>big ear</i>
	ب ره‌خ فه <i>beside / next to</i>
	پینازی <i>pink</i>
	شی کرن، شی بکه <i>get married [women] (v)</i>
	لیكدای <i>tidy</i>

ته‌خینی بکه‌ا

© 2007 by Şîrîn - jeenuazadi@cs.com
not to be sold except by Şîrîn, for free distribution only

	ب ستار <i>modest</i>
	ل پینشیا <i>in front of</i>
	شل <i>wet</i>
	دل که‌تن، دل بکه‌فه <i>fall in love (v)</i>
	سه‌به‌سه‌ت <i>capable and confident</i>

ته‌خینی بکه‌ا

© 2007 by Şîrîn - jeenuazadi@cs.com
not to be sold except by Şîrîn, for free distribution only

	مه‌لایی جزیری <i>Melayae Jiziree (poet)</i>
	ژ پش‌فه <i>behind</i>
	قه‌هوه‌ی <i>brown</i>
	خه‌نقین، بخه‌نقه <i>drown (v)</i>
	بای و باروف <i>hurricane</i>

ئه لف بی

a	ا ا ا ا	j	ژ ژ ژ ژ	t	ت ت ت ت
b	ب ب ب ب	k	ك ك ك ك	u	و ئو و و
c	ج ج ج ج	l	ل ل ل ل	û	وو ئوو و و و و
ç	چ چ چ چ	l	ل ل ل ل	wu, û	وو
d	د د د د	m	م م م م	v	ف ف ف ف
e	ه ه ه ه	n	ن ن ن ن	w	و و و و
ê	ئ ئ ئ ئ	o	و ئو و و	x	خ خ خ خ
f	ف ف ف ف	p	پ پ پ پ	ÿ	غ غ غ غ
g	گ گ گ گ	q	ق ق ق ق	y	ی ی ی ی
h	ه ه ه ه	r	ر ر ر ر	z	ز ز ز ز
h	ح ح ح ح	r	ر ر ر ر	,	ع ع ع ع
i	ئ ئ ئ ئ	s	س س س س		
î	ی ئ ی ی	ş	ش ش ش ش		

© by Şîrîn 2003

ئه لف بی

ئه قه ژی بیئت کوردینه .

	س سسته ر				
	ش شه ه		ع عیراق		ه ه نشك
	ف فیقی		ا ناگر		ئ ئیختیار
	ق قه خوارن		ب به رخ		ئ ئسترالیه
	ق قه له و		پ پایسگل		ی ئیپراخ
	ك كراس		ت ته ماته		ژ ژزی
	گ گول		ج جامع		ؤ ئوده
	ل له یمین		چ چاڤ		و ئوردن
	ل له مپه		ح حیشر		وو ووتیل
	م مه یمینک		خ خیار		غ غاریفک
	ن نوبه دار		د دهرسوک		
	و وه ریس		پ پیقی		
	ی یونان		ر پاره		
	ه هه یف		ز زرنا		

ٹہقین

ٹہق وینہ درست کرن ژ لای گولزار سالج، 2005.

